

اعتصاب کنندگان رادیو تلویزیون ملی در ۱۲ بهمن اعتصاب خود را شکسته و در برنامه‌ای از پیش طراحی شده، به سازمان نفوذ کرده و به پخش مستقیم این رویداد تاریخی همراه با سرودهای انقلابی پرداختند. البته پخش مستقیم زمان چندانی به طول نینجامید و با حذف گزارشگر از صفحه تصویر و قطع سرود «ای ایران...» منجر به درگیری شدیدی میان نظامیان و اعتصاب کنندگان در سازمان شد

صورت مستقیم و بی‌وقفه از تلویزیون ملی پخش می‌کند، اما اعتصاب کنندگان رادیو تلویزیون ملی در این روز به منظور احترام به افکار عمومی، اعتصاب خود را شکسته و در برنامه‌ای از پیش طراحی شده، به سازمان نفوذ کرده و به پخش مستقیم این رویداد تاریخی همراه با سرودهای انقلابی پرداختند؛ در این برنامه گزارشگر به بیان مشروح حوادث فرودگاه مهرآباد پرداخت. اما پخش مستقیم زمان چندانی به طول نینجامید و با حذف گزارشگر از صفحه تصویر و قطع سرود «ای ایران...» منجر به درگیری شدیدی میان نظامیان و اعتصاب کنندگان در سازمان شد و پس از آن تلویزیون به پخش اسلایدهایی از شاه و سرود شاهنشاهی پرداخت. این واقعه به حدی خشم مردم را برانگیخت که مسعود برزین، مدیرعامل رادیو و تلویزیون در مصاحبه‌ای مطبوعاتی، این حادثه را به «چپ‌گراها» نسبت داد و به دلیل ناشناخته بودن این عوامل، دخالت نظامیان را طبیعی اعلام کرد و مدعی شد از کارمندان اعتصابی رادیو تلویزیون در میان افراد نفوذی کسی به چشم نخورده است؛ البته بسیاری این سخنان را تفرقه‌انگیز خوانده و آن را عاملی در جهت ایجاد دو دستگی میان صفوف مردم دانستند، این دیدگاه احتمالا به دلیل اعلامیه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) همزمان با حضور امام در تهران قوت بسیار یافته بود. اما در کنار این دیدگاه، گروه‌هایی نیز نقش این گروهک را در این حادثه دور از ذهن نمی‌پنداشتند.

حادثه رخ داده در سازمان رادیو تلویزیون ملی و شناسایی عوامل درگیری، در آن مقطع زمانی اذهان عمومی را به خود مشغول کرد. بسیاری از روزنامه‌ها در پی این حادثه مقالات و تحلیل‌های فراوانی منتشر کردند اما حقیقت این حادثه با گذشت اندک زمانی و با نزدیکی به پیروزی انقلاب مردمی به حاشیه کشیده شد و کم‌کم روبه فراموشی گذاشت؛ گرچه مجاهدین خلق (منافقین) عدم دخالت خود را در این حادثه اعلام کرد اما تا همین امروز حادثه ۱۲ بهمن رادیو-تلویزیون ملی در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته و عوامل آن شناسایی نشده است.

بررسی نقش رادیو در روزهای پرتالتهاب بهمن ۵۷

صدایی که می‌شنوید!

در چهارم اردیبهشت ۱۳۱۹ رادیو ایران رسماً توسط محمدرضا پهلوی، افتتاح گردید و عیسی صدیق نخستین رئیس آن بود. رادیو روزی پنج ساعت برنامه‌هایی نظیر اخبار داخلی و خارجی، موسیقی سنتی ایرانی و غربی، بحث‌های مذهبی، ورزشی و همچنین اقتصادی و سیاسی پخش می‌کرد. بنابر تخمین مرکز آمار ایران در سال ۱۳۵۵ حدود ۷۶ درصد جمعیت شهری و ۴۵ درصد جمعیت روستایی به رادیو دسترسی داشتند.

فاطمه میرزا جعفری
خبرنگار

نداشت. به بیان دیگر رادیو و تلویزیون پیش از انقلاب مرکز و محل آمال و آرزوهای رژیم پهلوی بوده است.

۱۲ بهمن ۱۳۵۷؛ چه کسانی به رادیو تلویزیون ملی حمله کردند؟

پاییز و زمستان سال ۱۳۵۷ را می‌توان یکی از مقاطع بسیار تأثیرگذار در روند انقلاب اسلامی ارزیابی کرد. در این دوره اعتراضات و درگیری‌های مردم و رژیم سلطنتی به شدت افزایش یافت. در این میان از نظر بسیاری از تحلیلگران سرکوب معترضان در ۱۷ شهریور نقطه عطفی در نوع مواجهه مردم و رژیم به شمار رفت. این اعتراضات در مراکز تبلیغاتی و فرهنگی رژیم نیز تأثیرات زیادی به همراه داشت. گرچه دولت شاپور بختیار، آخرین نخست‌وزیر رژیم پهلوی اعلام کرده بود ورود امام خمینی را به

تلاش اصلی رادیو و تلویزیون در گذشته تسلیم کردن مردم در برابر سلطه غرب و دور کردن آنها از فرهنگ ملی و مذهبی با ارائه تصاویر جذاب و شیک، مخاطب پسند از دنیای غرب و تصاویر سیاه و کسل‌کننده از حوزه‌های ملی بود. بسیاری از پدیده‌های آئینی، مذهبی و سنت‌های ملی توده‌های مردم قبل از انقلاب هیچ بازایی در رادیو و تلویزیون ملی ایران نداشت. در تلویزیون قبل از انقلاب امکان معرفی دانشمندان و شخصیت‌های برجسته علمی و دینی به دلیل تمرکز دربار و خانواده شاه وجود

در بدو تأسیس، رادیو تهران دو فرستنده داشت؛ یکی برای موج متوسط و دیگری برای موج کوتاه و برای پخش برنامه‌های خود از یک استودیو در محل اداره بیسیم استفاده می‌کرد. در سال ۱۳۳۶ نام رادیو تهران به رادیو ایران تبدیل و بعدها در کنار رادیو ایران، فرستنده دومی به نام رادیو تهران نیز مشغول به کار شد که در آغاز امر، تنها موسیقی از آن پخش می‌شد.

رادیو؛ مرکز آمال و آرزوهای رژیم پهلوی

پیش از انقلاب اسلامی، رادیو و تلویزیون صرفاً به عنوان ابزار تفریح و سرگرمی و انتشار اخبار مطرح بود اما انقلاب اسلامی توقع جدیدی از رسانه را به کارویرهای رسانه اضافه کرد و آن «تعالی اخلاقی و علمی جامعه» است. پیش از انقلاب اسلامی به جهت بیگانگی تلویزیون با فرهنگ ملی و مذهبی مردم ایران، اکثریت مردم با تلویزیون قهر بودند. ارتباط عموم مردم با تلویزیون از زمان پخش مستقیم صحنه ورود امام (ره) به ایران در دوازدهم بهمن سال ۵۷ آغاز شد و ظرف مدت کوتاه تعداد تلویزیون در خانه‌های مردم از ۵۰۰ دستگاه به میلیون‌ها دستگاه رسید.

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ۹۳ درصد برنامه‌های رادیو و تلویزیون غیرتولیدی و وارداتی بود. بعد از انقلاب بیش از ۸۰ درصد این برنامه‌ها تولیدی است. رادیو و تلویزیون قبل از انقلاب مطلقاً اجازه نقد، انتشار نظرات انتقادی مسائل نظام بین‌المللی و مشکلات حاکمیتی داخلی را نداشتند و به شدت تهران‌زده، پایتخت‌گرا و مرکز‌گرا بودند و تصویری از مسائل و مشکلات اقتصادی نقاط مختلف کشور در رادیو و تلویزیون به اصطلاح ملی به نمایش گذاشته نمی‌شد.

پوست اندازی صدا

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، نام سازمان رادیو-تلویزیون ملی ایران، به صداوسیما جمهوری اسلامی ایران تغییر کرد. ریاست این سازمان هر پنج سال یکبار توسط رهبری منصوب می‌شود و بالاترین مقام رادیو، معاون رئیس سازمان در حوزه صداست. هدف صداوسیما جمهوری اسلامی، تلاش برای انتقال و انتشار پیام به جامعه است. تعداد شبکه‌های رادیویی قبل از انقلاب بسیار محدود بود ولی هم‌اکنون ۷۱ شبکه رادیویی به صورت آنالوگ و دیجیتال بیش از ۵۲۰ ساعت برنامه در روز با موضوعات و زبان‌های مختلف برای مخاطبان داخلی و خارجی تولید و پخش می‌کند. پیش از انقلاب غلبه فرهنگ غرب در رادیو موسیقی مبتذل را در بالاترین جایگاه برنامه‌های آن قرار داده بود اما پس از انقلاب تولید ۵۰ هزار قطعه موسیقی با موضوعات ملی مذهبی و محلی توانسته است فرهنگ اصیل اسلامی-ایرانی را در قالب هنر موسیقی برای مخاطبان ایرانی و خارجی ارائه دهد.

پرداخت جدی همزمان رادیو به شعر و ادبیات فارسی و لهجه‌ها و گویش‌های محلی، اصالت فرهنگ ایرانی را در مواجهه با امواج بی‌سابقه تهاجم فرهنگی غرب حفظ کرده است. تولیدات رادیویی مبتنی بر روان‌شناسی مخاطبان و با نگاه تخصصی و تفاوت برنامه‌های صبحگاهی، ظهرگاهی و شامگاهی موجب

شده با وجود تنوع زیاد، رسانه جذاب و روزآمد رادیو کماکان مخاطبان خود را داشته باشد.

گرچه رادیو در طول حیات خود، همواره با مشکل کمبود بودجه و کمی دستمزد عوامل روبه‌رو بوده است؛ اما همچنان در تلاش است جایگاه مناسب و خوبی را در میان مخاطبان خود داشته باشد.